

Levas Vladimirovas – Vilniaus universiteto bibliotekos vadovas

Akstinait#-Veli#kien#, Egl#

Levas Vladimirovas – Vilniaus universiteto bibliotekos vadovas

Knygotyra, vol. 79, 2022

Vilniaus Universitetas, Lituania

Disponible en: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=694374268016>

Esta obra está bajo una Licencia Creative Commons Atribución 4.0 Internacional.

In memoriam

Levas Vladimirovas – Vilniaus universiteto bibliotekos vadovas

Eglė Akstinaitė-Veličkienė egle.akstinaite@mb.vu.lt
Vilniaus universiteto biblioteka, Lituania

Knygotyra, vol. 79, 2022

Vilniaus Universitetas, Lituania

Recepción: 24 Octubre 2022

Redalyc: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=694374268016>

Levas Vladimirovas savo veiklą Vilniaus universitete daug metų derino vadovaudamas bibliotekai, sprendamas bibliotekininkystės specialybės klausimus, vykdydamas pedagoginį ir mokslinį darbą. Minint L. Vladimirovo gimimo 110-ąsias metines, šiame tekste norima išsamiau pristatyti jo vadovavimą Vilniaus universiteto bibliotekai 1948–1964 m., kartu aprašant ir bibliotekoje buvusią situaciją.

Antrojo pasaulinio karo ir pokario metu Vilniaus universiteto bibliotekos vadovai ir dėl politinių, ir dėl asmeninių priežasčių keitėsi itin dažnai. Prof. Vaclovui Biržiškai 1941 m. gruodžio 1 d. pasitraukus iš bibliotekos direktoriaus pareigų, 1942–1944 m. jai vadovavo Vincas Maciūnas, o šiam išvykus į Vakarus, naujuoju vadovu paskirtas Juozas Baldžius. Jis bibliotekoje išdirbo taip pat trumpai, nes 1946 m. laikinai direktoriaus pareigas pradėjo eiti Marija Burokienė.

1948 m. rugsėjo 1 d. bibliotekos vadovu paskiriamas Levas Vladimirovas, prieš tai dirbęs Valstybinėje plano komisijoje prie LSSR Ministrų Tarybos ir vadovavęs Švietimo ir kultūros skyriui. Būtent šiam skyriui buvo siunčiamos metinės bibliotekų veiklos ataskaitos su statistiniais duomenimis, tad L. Vladimirovui bendra padėtis turėjo būti žinoma. VU rektoriui Zigmui Žemaičiui pasiūlius „tapti antruoju Biržiška“, L. Vladimirovas, prieš apsisprenddamas, apsilankė bibliotekoje ir tik tuomet sutiko imtis naujų pareigų¹. Po dešimtmečio, 1958 m., autobiografijoje L. Vladimirovas rašė: „Dirbant universitete, savo nuopelnais laikau: 1. savo aktyvią veiklą siekiant universiteto biblioteką pakelti iki tarybinių mokslinių bibliotekų lygmens. 2. bibliotekininkystės katedros organizavimą ir jos jaunų dėstytojų ugdymą. 3. A. Mickevičiaus memorialinio muziejaus atkūrimą. 4. senųjų ir vertingų knygos turtų paiešką ir grąžinimą į Vilnių.“² Iš keturių L. Vladimirovo įvardytų veiklų trys tiesiogiai susijusios su biblioteka. A. Mickevičiaus muziejaus atkūrimas bei anksčiau bibliotekai priklausiusių knygų paieška ir susigrąžinimas išsamiai aprašyti įvairiose publikacijose³, todėl šiame tekste daugiau dėmesio bus skiriama įprastiems bibliotekos veiklos aspektams aptarti.

Po formuluote „biblioteką pakelti iki tarybinių mokslinių bibliotekų lygmens“ slėpėsi realūs uždaviniai ir problemos: suburti kvalifikuotą

kolektyvą, spręsti patalpų remonto ir vietos trūkumo klausimus, tvarkyti, atnaujinti ir inventorizuoti fondą, pritaikyti naujas katalogavimo taisykles, didinti skaitytojų lankomumą.

Struktūra ir darbuotojai. VU bibliotekos struktūra, pradėjus vadovauti L. Vladimirovui, pasikeitė nedaug: Raštinė tapo Administracijos ir kanceliarijos padaliniu, atsakingu ir už ūkį, Komplektavimo-ūkio ir Tvarkymo skyriai – Katalogavimo ir fondų sistematizavimo skyriumi, liko Aptarnavimo, Knygų saugojimo, Rankraščių ir senųjų knygų, Specfondo skyriai, Bibliografinis skyrius tapo biuru, seminarų bibliotekos – Filialų sektoriumi septyniems fakultetams. Pagrindiniai pokyčiai – funkcijų perskirstymas ir išplėtimas. Smulkios bibliotekos padalinių funkcijų korekcijos vyko ir vėliau, pavyzdžiui, mainų fondą iš saugyklų perkėlus į Komplektavimo skyrių.

L. Vladimirovui pradėjus dirbti, 1948 m. bibliotekoje iš lenkiškojo universiteto buvo likusi tik viena darbuotoja ⁴, o daugiau nei trejų metų bibliotekinės patirties turėjo vos 8 darbuotojai iš 33, visi – be aukštojo bibliotekinio išsilavinimo. 1949 m. rugsėjį VU rektoriaus įsakymu buvo sudaryta komisija bibliotekos darbuotojų kvalifikacijai įvertinti. Išvadose rašoma: „<...> bibliotekos etatai yra per maži ir visiškai negali aprūpinti nepertraukiamo darbo visuose bibliotekos skyriuose. <...> etatai didesne dalimi užpildyti mažai kvalifikuotais darbuotojais, o kai kuriais atvejais užteršti visiškai nedarbingais ir politiniai svetimais elementais.“ Vertinant darbuotojų kvalifikaciją buvo atsižvelgiama į išsilavinimą ir partiškumą. 1949 m. iš 36 darbuotojų aukštąjį mokslą buvo baigę 7, iš 16 darbuotojų, nebaigusių aukštojo mokslo, penki tęsė studijas, vidurinio išsilavinimo dokumentus pateikė 5, o iš 8 likusių 3 mokėsi vidurinėje mokykloje, dauguma – nepartiniai. Darbuotojams siūlyta studijuoti bibliotekininkystę VU arba Leningrade (dabar – Sankt Peterburgas), įgyti vidurinį išsilavinimą arba išmokti lietuvių kalbą ⁵. Iš bibliotekos dėl amžiaus, šeimos ar politinių pažiūrų buvo rekomenduota atleisti 7 darbuotojus, bet būta atvejų, kai dėl šeiminių aplinkybių ir reikalavimo studijuoti bibliotekininkystę darbuotojai iš bibliotekos pasitraukdavo ir patys. L. Vladimirovo darbo pabaigoje, 1964 m., bibliotekoje buvo 95 darbuotojai, iš kurių tik 46 proc. turėjo aukštąjį išsilavinimą, o 27 proc. iš jų – bibliotekinį ⁶. Nuo bibliotekininkystės studijų pradžios, t. y. 1954–1964 m., į VU biblioteką atėjo dirbti tik 10 šios katedros absolventų. Viena iš priežasčių – studijos buvo orientuotos į specialistų rengimą viešosioms bibliotekoms, mokslinių bibliotekų specializacija atsirado vėliau ⁷. SSRS etatų skaičius ir darbo užmokestis priklausė nuo turimos bibliotekų kategorijos. 1957 m. gegužės mėn. SSRS aukštojo mokslo ministerijos įsakymu VU bibliotekai suteiktas mokslinės bibliotekos statusas, darbuotojų skaičius pasipildė 9 žmonėmis ⁸. Darbuotojų kvalifikacijai kelti organizuotas bibliotekos mokslinis būrelis, kurio susirinkimuose buvo svarstomi istoriniai, teoriniai ir praktiniai klausimai, juose dalyvaudavo ir kolegų iš kitų bibliotekų ⁹. Su personalo kvalifikacijos, bibliotekinių procesų valdymo problemomis susidurdavo ir kitos bibliotekos, todėl 1960

m. LSSR aukštojo mokslo ministerijos pavedimu VU biblioteka tapo aukštųjų ir specialiųjų vidurinių mokyklų bibliotekų metodiniu centru, kurios komisijai pirmininkavo L. Vladimirovas¹⁰.

Bibliotekos vadovas L. Vladimirovas turėjo suburti ir kvalifikuotą, ir politiškai tinkamą kolektyvą, nes 1948 m. abu šiuos kriterijus atitinkančių darbuotojų nebuvo. Iš vienos pusės, tokia situacija buvo palanki dėl galimybės suburti naują ir bent iš dalies tinkamą personalą, iš kitos pusės – nutrūko bibliotekos tradicijos, veiklų tęstinumas, o dauguma Stepono Batoro universitete dirbusių bibliotekininkų nugrimzdo į užmarštį¹¹. Irena Petrauskienė prisiminimuose rašo apie bibliotekos direktoriaus L. Vladimirovo „prorusiškus nusiteikimus“, kai beveik visiems bibliotekos skyriams vadovavo kitataučiai asmenys¹². Ar galėjo iki 1953 m. (J. Stalino mirties) situacija lietuviams būti „palankesnė“, jeigu bibliotekai būtų vadovavęs kitas asmuo? Vargu, nes visų VU padalinių vadovai vykdė rektoriaus, o rektorius – LSSR ir SSRS aukščiausiųjų valdžios organų įsakymus. Po 1945 m. svarbiau turbūt buvo ne tautybė, o politinės pažiūros ir sugebėjimas prisitaikyti prie nuolat besikeičiančios politinės situacijos.

Patalpos. Dar viena pokariu išlikusi problema – vartotojams ir dokumentų saugojimui tinkamos patalpos. Trūkstant finansavimo, patalpų tvarkymas vyko lėtai, darbus sunkindavo ir dideli nesutvarkytų knygų kiekiai. 1956–1957 m. atnaujintas Mokslo darbuotojų (dabar – Profesorių) skaityklos ir J. Lelevelio salės dekoras. 1957 m. knygų saugyklose įrengtas centrinis šildymas, bet tuo pat metu įvardijama ir spaudiniams saugoti skirtos vietos trūkumo problema¹³. Iškyla restauravimo, knygrišyklos ir fotolaboratorijos patalpų poreikis, tad tikimasi projektuoti naują bibliotekos pastatą, kuris turėjo iškilti 1962 m. Bet šiais metais bibliotekoje kilo gaisras, po kurio L. Vladimirovas kelioms įstaigoms ir laikraščių redakcijoms išsiuntė kaltinamąjį memorandumą. Kilus „skandalui“, bibliotekoje apsilankė LKP CK pirmojo sekretoriaus Antano Sniečkaus komanda, kurios dėmesį L. Vladimirovas atkreipė „<...> į P. Smuglevičiaus salės sutrūnijusį parketą, reikalingas restauruoti freskas, nudilusius šimtamečius laiptus, seniausią A. Mickevičiaus salę su drėgmės dėmėmis ant sienų ir pelėsių kvapu, sausakimšai prikištą XVI–XVIII a. knygų. <...> Parodžiau ir architektūriškai įspūdingą Baltąją salę, prigrūstą knygų, sudėtų ant laikinų, neobliuotų lentų lentynų, kuriose buvo sukrauta per 600 tūkstančių knygų <...>“¹⁴. Po šio įvykio pradėti tik naujos knygų saugyklos projektavimo darbai¹⁵.

Fondai ir katalogai. Vienas iš pirmųjų L. Vladimirovo darbų – bibliotekos fondų inventorizacija, vykusi 1948–1957 m.¹⁶ Generalinis knygų fondo patikrinimas pakeitė iki tol turėtus duomenis apie fondo dydį. Po inventorizacijos 773 tūkst. vienetų bibliotekos fondas padidėjo iki 1 201 tūkst. vienetų, dvigubai „išaugo“ nesutvarkytų knygų fondas – iki 349 tūkst. vienetų. Lygiagrečiai vykusi veikla – prarastų senųjų spaudinių susigrąžinimas, lietuviškų leidinių fondo papildymas leidiniais iš kitų bibliotekų ir naujus politinius reikalavimus atitinkančios literatūros įsigijimas. Biblioteka knygas ir periodinius

leidinius įsigydavo pirkimo, privalomojo egzemplioriaus, mainų ir dovanų būdu. Pastaraisiais dviem būdais seniau leistais leidiniais buvo užpildomos fondų spragos. Daug dėmesio visuomenėje sulaukė iki 1831 m. Vilniaus universitetui priklausiusių knygų paieškos, kai 1950–1959 m. iš SSRS bibliotekų į Vilnių parvežta daugiau nei 17 tūkst. spaudinių¹⁷.

1947–1957 m. pagrindinės komplektavimo problemos kildavo dėl vėluojančių užsakymų, leidinių dubletiško, leidinių, ypač vadovėlių, išskaidymo keliuose fonduose. Rūpestį keldavo ir fakultetų aprūpinimas reikalinga literatūra – 1952 m. L. Vladimirovas yra apgailestavęs, kad akademiniai padaliniai apie savo poreikius bibliotekos neinformuoja¹⁸. Siekiant kuo racionaliau panaudoti gaunamas lėšas ir sumažinti dubletų skaičių, informacijos ištekliai pradėti komplektuoti centralizuotai. 1960–1965 m. dauguma spaudinių užsakyti per Respublikinį ir Maskvos centrinę bibliotekų kolektorius, daugėjo gaunamų dovanų, o pirkimai iš knygynų sudarė gana mažą dalį¹⁹. Padidėjus gaunamų spaudinių apimtims ir siekiant turėti kuo turtingesnę fondą, pradėti rengti informacijos paieškai skirti įrankiai – bibliotekoje trūkstamų leidinių, užsakymų iš leidyklų, universitete dėstomų mokslo disciplinų kartotekos²⁰.

VU biblioteka katalogų sistemą paveldėjo iš Stepono Batoro universiteto bibliotekos, ji buvo naudojama iki 1948 m. Šiais metais prasidėjo ir naujų katalogų rengimas, ir senų rekatalogavimas (kartu su netinkamos literatūros išėmimu iš fondų). Skaitytojai galėjo naudotis trimis pagrindiniais abėcėliniais katalogais: 1) nauju katalogu lotyniškais rašmenimis (atskirai lietuvių ir užsienio kalbomis), 2) katalogu rusų k. abėcėle ir 3) senuoju katalogu lotyniškais rašmenimis visoms kalboms. Taip pat buvo rengiami periodikos katalogai, o informacijos paieškai pagal atskiras temas skirtą dalykinį katalogą pakeitė atskirų mokslo šakų sisteminis katalogas²¹. L. Vladimirovui vadovaujant, bibliotekoje bendros katalogų sistemos nebuvo, bet pradėti darbai tapo pagrindu vėliau kuriant informacijos paieškos įrankius.

Skaitytojai. 1958 m. VU bibliotekoje buvo 11 skaityklų: Mokslo personalo (dabar – Profesorių), Bendroji (dabar – Filologijos), 7 fakultetų ir 2 tarpfakultetinių katedrų. Skaityklos dirbo nuo 9 val. iki 22 arba 23 val.²² Be leidinių išdavimo ir skaitytojų aptarnavimo, biblioteka turėjo užsiimti ir vadinamuoju „masiniu darbu“ – parodų rengimu, susitikimų su skaitytojais organizavimu, skaitytojų informavimu apie bibliotekoje gaunamą literatūrą²³. Skaitytojų srautams augant, išduodamos literatūros kiekiai nedidėjo, nes trūko reikalingų leidinių, vyko patalpų remonto darbai. Siekiant aptarnauti kuo daugiau skaitytojų, 1957 m. pailginamas skaityklų darbo laikas, 1960 m. Bendrosios skaityklos fondai tapo atviri²⁴. Atvirų fondų praktikos atsisakyta vadovaujant J. Tornau, ir šis sprendimas sulaukė tuo metu Niujorke dirbusio L. Vladimirovo kritikos²⁵.

Siekiant kuo geriau patenkinti skaitytojų poreikius, Bibliografinio biuro darbuotojai rengė rekomenduojamos literatūros sąrašus ir temines

bibliografinės kartotekas, pradėjo kaupti informaciją apie Vilniaus universiteto istoriją. Šis skyrius taip pat rengė parodas ir vedė ekskursijas.

Leidybinė veikla ir publikacijos apie biblioteką. 1958 m. pasirodė pirmasis bibliotekos leidinys – L. Vladimirovo parengtas vadovas²⁶. Jame, be istorinės dalies (taip pat ir rusų, anglų bei vokiečių kalbomis), buvo pateikta pagrindinė informacija apie bibliotekoje teikiamas paslaugas ir skaitytojų aptarnavimo tvarką. Iki tol biblioteka spausdindavo mažos apimties leidinius rotatoriumi. Leidybiniuose planuose buvo kasmetinis bibliotekos metraštis (L. Vladimirovui dirbant pasirodė 2 leidiniai), senųjų leidinių katalogai (vietoje dviejų tomų išleistas vienas), reguliariai rengiamos universiteto dėstytojų darbų bibliografinės rodyklės (vėliau moksliniai darbai registruoti tik bibliotekos kartotekoje, pasirodė kelios teminės rodyklės). Leidybinė veikla suintensyvėjo po 1970 m., minint bibliotekos 400-mečio jubiliejų²⁷.

L. Vladimirovas, Istorijos-filologijos fakulteto Bibliotekininkystės katedroje dėstydamas knygų ir bibliotekų istoriją, rengdamas mokomąją medžiagą, savo publikacijose ir paskaitose minėdavo ir VU biblioteką bei joje saugomus senuosius leidinius. Dalį tekstų skyrė VU bibliotekos istorijai ir veiklai aptarti: „Man [straipsnių] temas iškeldavo pats gyvenimas, darbo aktualijos, <...> reikėjo atkreipti užsienio šalių dėmesį į unikalią VU biblioteką, apie tai parašiau keletą darbų lietuvių, anglų ir rusų kalbomis <...>.“²⁸ Siekiant parodyti VU bibliotekos išskirtinumą SSRS, 1960 m. buvo minima bibliotekos 390-mečio sukaktis – suorganizuota konferencija, parengta paroda²⁹.

L. Vladimirovas VU bibliotekoje darbą baigė 1964 m. – laimėjęs tarptautinį konkursą, išvyko į Niujorką vadovauti Jungtinių Tautų bibliotekai. 1964–1968 m. VU bibliotekos direktoriaus pareigas ėjo Stasė Vaidinauskaitė (vėliau – Vaškelienė)³⁰, nuo 1968 m. bibliotekai vadovavo Jurgis Tornau. L. Vladimirovas iš Niujorko J. Tornau rašytuose laiškuose mini naujausias bibliotekų veiklos tendencijas ir naujoves, domisi VU bibliotekos 400-ojo jubiliejaus reikalais, duoda patarimų ir reiškia apgailestavimą dėl jam nesuprantamų sprendimų³¹ – nuo bibliotekos reikalų negalėjo atitrūkti ir praėjus keleriems metams.

Siekiant išskirti asmeninį L. Vladimirovo indėlį į VU bibliotekos veiklą ir įvardyti jo sprendimų įtaką vėliau vykusiems procesams, omenyje reikėtų turėti ir sovietmečio realijas, ir kartu dirbusių kolegų įtaką. Pats L. Vladimirovas gyvenimo pabaigoje teigė, kad „<...> pati jaučiausia ir produktyviausia vieta – Vilniaus universiteto biblioteka, į kurią įdėjau daug prakaito ir minties per savo 16 darbo metų...“³².

Notes

- 1 VLADIMIROVAS, Levas. Kaip aš pasidariau bibliotekininku? Iš Bibliotekininkystei reikia pašaukimo ir meilės... Vilnius: VU leidykla, 2005, p. 38–39.
- 2 AKSTINAITĖ, Eglė. Levo Vladimirovo profesinių ir mokslinių interesų raida. Knygotyra, 2006, t. 47, p. 65.

- 3 PŠIBILSKIS, Vygintas Bronius. Muziejai: steigimas, priežiūra, bandymai susigrąžinti paveldą. Iš *Alma Mater Vilnensis: Vilniaus universiteto turtai istorijos skersvėjuose (XVI–XXI amžiai)*. Vilnius: VU leidykla, 2016, p. 626–628 ; KAŽURO, Ina; GRIGONIS, Evaldas. Levas Vladimirovas ir senoji Vilniaus universiteto bibliotekos byla. Iš *Vetera reducta: parodos katalogas*. Vilnius: VU leidykla, 2012, p. 23–31; BRAZIŪNIENĖ, Alma. Levo Vladimirovo akcija susigrąžinti istorinius Vilniaus universiteto bibliotekos rinkinius: amžininkų liudijimai. Iš *Sugrąžinta praeitis*. Vilnius: VU leidykla, 2014, p. 209–228.
- 4 Stanislava Sadauskaitė (Stanisława Sadowska, 1875–1957) bibliotekoje dirbo nuo 1920 m., oficiali atleidimo iš darbo priežastis 1949 m. – dėl amžiaus.
- 5 Aktas. Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyrius, f. 47-MB-1-16 (144), lap. 34–37.
- 6 PETRAUSKIENĖ, Zofija Milda. Vilniaus V. Kapsuko universiteto mokslinė biblioteka 1960–1970 m. Mokslinės bibliotekos metraštis, 1972, p. 25–32.
- 7 DIRGĖLAITĖ, Bronė. VVU bibliotekininkystės ir mokslinės informacijos katedros absolventai Lietuvos TSR bibliotekose. *Knygotyra*, 1976, t. 12 (5), p. 62.
- 8 VAIDINAUSKAITĖ, Stasė. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko v. universiteto Mokslinė biblioteka 1957 metais: (ataskaitos duomenimis). Mokslinės bibliotekos metraštis, 1957, p. 6.
- 9 VAIDINAUSKAITĖ, Stasė. Mokslinis būrelis VVU mokslinėje bibliotekoje. *Bibliotekų darbas*, 1958, Nr. 6, p. 43.
- 10 VAIDINAUSKAITĖ, Stasė. Naujas metodinis centras. *Bibliotekų darbas*, 1960, Nr. 5, p. 13.
- 11 Iki šiol SBU bibliotekos veikla ir darbuotojai lietuviškoje istoriografijoje sulaukia nedaug dėmesio.
- 12 PETRAUSKIENĖ, Irena. Su knyga per gyvenimą. Iš *Bibliotekininkystei reikia meilės ir pašaukimo...* Vilnius, 2005, p. 134–135.
- 13 VAIDINAUSKAITĖ, Stasė. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko v. universiteto Mokslinė biblioteka 1957 metais: (ataskaitos duomenimis). Mokslinės bibliotekos metraštis, 1957, p. 9.
- 14 VLADIMIROVAS, Levas. Kaip aš pasidariau bibliotekininku? Iš *Bibliotekininkystei reikia pašaukimo ir meilės...* Vilnius: VU leidykla, 2005, p. 47–49.
- 15 Saugyklos Šv. Jono gatvėje pastatytos 1970 m., L. Vladimirovui einant Jungtinių Tautų (tuo metu – Suvienytųjų Tautų Organizacija) bibliotekos direktoriaus pareigas Niujorke.
- 16 VAIDINAUSKAITĖ, Stasė. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko v. universiteto Mokslinė biblioteka 1957 metais: (ataskaitos duomenimis). Mokslinės bibliotekos metraštis, 1957, p. 8–9.
- 17 KAŽURO, Ina; GRIGONIS, Evaldas. Levas Vladimirovas ir senoji Vilniaus universiteto bibliotekos byla. Iš *Vetera reducta: parodos katalogas*. Vilnius: VU leidykla, 2012, p. 23–31.
- 18 VLADIMIROVAS, Levas. Didinti mokslinės bibliotekos vaidmenį. Tarybinis studentas, 1953, balandžio 21, p. 2; į informacijos išteklių komplektavimą katedrų darbuotojai įtraukti 1960 m.
- 19 JUKNIENĖ, Jovita. Fondų komplektavimo šaltiniai (1960–1980). VU bibliotekos metraštis, 1991, p. 29–35.
- 20 VAITKEVIČIŪTĖ, Irena. VVU mokslinės bibliotekos komplektavimas 1947–1957 metais. Mokslinės bibliotekos metraštis, 1957, p. 111–123.
- 21 KASTANAUSKAITĖ, Danutė. Katalogų sistemos pertvarkymas tarybinės bibliotekininkystės pagrindais Vilniaus universiteto bibliotekoje (1948–1953). *Knygotyra*, 1973, t. 3 (10), p. 84.
- 22 VLADIMIROVAS, Levas. Skaityklos. Iš Vilniaus valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto Mokslinės bibliotekos vadovas. Vilnius, 1958, p. 32–34.
- 23 VLADIMIROVAS, Levas. Didinti mokslinės bibliotekos vaidmenį. Tarybinis studentas, 1953, balandžio 21 (Nr. 14), p. 2.

- 24 VAIDINAUSKAITĖ, Stasė. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko v. universiteto Mokslinė biblioteka [1960–1961 m.]. Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai, 1961, t. 1, p. 164–165.
- 25 Levo Vladimirovo laiškas Jurgiui Tornau. Iš Bibliotekininkystei reikia pašaukimo ir meilės... Vilnius: VU leidykla, 2005, p. 81.
- 26 VLADIMIROVAS, Levas. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto Mokslinės bibliotekos vadovas. Vilnius, 1958. 80 p.
- 27 VAIDINAUSKAITĖ, Stasė. VVU Mokslinė biblioteka pradėjo leidybinį darbą. Bibliotekų darbas, 1959, Nr. 1, p. 8; Vilniaus universiteto bibliotekos leidiniai (1958–1994). Parengė Zofija Milda Petrauskienė, Elena Daunoravičiūtė. Vilniaus universiteto bibliotekos metraštis, 1991, p. 106–110.
- 28 Iš pokalbio su prof. L. Vladimirovu. Iš Bibliotekininkystės studijos Vilniaus universitete. Vilnius, 1999, p. 180.
- 29 VAIDINAUSKAITĖ, Stasė. Vilniaus universiteto bibliotekai 390 metų. Bibliotekų darbas, 1961, Nr. 1, p. 17.
- 30 Tuo metu, tarpininkaujant L. Vladimirovui, biblioteka pradėjo gauti Jungtinių Tautų, Pasaulio sveikatos organizacijos leidinius, žr. TURONIENĖ, Vida. Tarptautinis depozitoriumas. Bibliotekos metraštis, 1991. Vilnius, 1993, p. 21–28.
- 31 Levo Vladimirovo laiškas Jurgiui Tornau. Iš Bibliotekininkystei reikia pašaukimo ir meilės... Vilnius: VU leidykla, 2005, p. 79–82.
- 32 Iš pokalbio su prof. L. Vladimirovu [1998 m.]. Iš Bibliotekininkystės studijos Vilniaus universitete. Vilnius, 1999, p. 179–180.